

**IZBORNO POVJERENSTVO
GRADA VODICA**

**KLASA: 026-01/21-01/02
URBROJ: 2182-04-08/01-22-55
Vodice, 25. travnja 2022.g.**

**NAPUTAK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA
NA IZBORIMA ZA ČLANOVE VIJEĆA MJESNIH ODBORA
NA PODRUČJU GRADA VODICA**

1. UVOD

Gradsko vijeće Grada Vodica donijelo je Odluku o raspisivanju izbora za članove vijeća mjesnih odbora na području Grada Vodica („Službeni glasnik Grada Vodica“, br. 2/22). Istom je kao dan izbora određen 08. svibnja 2022.godine (nedjelja).

2. IZBORNI MATERIJAL KOJEG ĆE DOBITI SVAKI BIRAČKI ODBOR

- Izvadak iz popisa birača
- Glasački listići
- Oglas sa svim kandidacijskim listama i zbirnom listom
- Zapisnik o radu biračkog odbora
- Pribor za glasovanje:
 - glasačke kutije s priborom za pečaćenje,
 - više kemijskih olovaka,
 - više grafitnih olovaka,
 - više listova bijelog papira,
 - više omotnica, a osobito:
 - za neupotrijebljene glasačke listiće,
 - za nevažeće glasačke listiće,
 - za važeće glasačke listiće,
 - za zapisnike o radu biračkog odbora,
 - za potvrde za glasovanje,
 - iskaznice za promatrače.

Predsjednik/potpredsjednik biračkog odbora potpisat će potvrdu o preuzimanju izbornog materijala od nadležnog izbornog povjerenstva.

3. PROMATRAČI

Kandidat na izborima ne smije biti promatrač na izborima za koje je kandidat.
Pravo promatrati rad biračkih odbora imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata (dalje: promatrači političkih stranaka),
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača, odnosno kandidata (dalje: promatrači birača),
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koja djeluje na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga),
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (dalje: strani promatrači).

Pravila za rad promatrača

Birački odbori čiji se rad promatra dužni su promatraču omogućiti promatranje i praćenje svoga rada.

Ako prostorni uvjeti ili drugi neotklonjivi razlozi ne dopuštaju istodobno promatranje rada biračkog odbora svim promatračima, birački odbor može ograničiti broj promatrača.

Političkim strankama, biračima koji su predložili kandidata ili kandidacijsku listu grupe birača, nevladinim udrugama i međunarodnim organizacijama mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biračkom mjestu.

Promatraču je dopušteno:

- promatrati cjelokupni izborni postupak odnosno nazočiti radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora i biti nazočan primopredaji izbornog materijala,
- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora,
- stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku,
- zahtijevati potvrdu da je biračkom odboru predao pisanu, obrazloženu primjedbu na rad,
- zahtijevati presliku ili prijepis zapisnika o radu biračkog odbora čiji je rad promatrao,
- uvid u cjelokupni izborni materijal sve do proglašenja službenih konačnih rezultata izbora.

Promatraču nije dopušteno:

- ometati rad biračkog odbora,
- odgovarati na upite birača, a ako mu se birač obrati dužan ga je uputiti predsjedniku ili članu biračkog odbora,
- tonski, video ili na drugi način snimati glasovanje na biračkom mjestu,
- nositi bilo kakve oznake, fotografije kandidata ili druge promidžbene materijale, te
- na bilo koji drugi način utjecati na birače.

Promatrača koji ometa rad biračkog odbora, predsjednik biračkog odbora usmeno će opomenuti. Ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik biračkog odbora ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje s biračkog mjesta.

4. RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA

a) Uređenje biračkog mjesta

Birački odbor u pravilu uređuje prostorije biračkog mjesta dan prije izbora, a najkasnije jedan sat prije početka glasovanja.

Birački odbor provjerit će je li sav promidžbeni materijal uklonjen s biračkog mjesta i iz neposredne udaljenosti biračkog mjesta (u krugu od oko 50 metara), u protivnom će isti ukloniti članovi biračkog odbora.

Birački odbor dužan je, neposredno prije otvaranja biračkog mjesta, na biračkom mjestu vidljivo istaknuti oglase.

U prostorijama u kojima će se glasovati mogu se isticati državni simboli (kao što su grb Republike Hrvatske i zastava Republike Hrvatske). U istim prostorijama mogu se isticati i obilježja županija, gradova odnosno općina (kao što su grb i zastava županije, općine odnosno grada).

Prostorija mora biti uređena na način da se osigura tajnost glasovanja paravanima ili sličnim sredstvima tako da nitko u prostoriji ne može vidjeti kako je birač popunio glasački listić.

Na svakom mjestu, na kojem će birači popunjavati glasačke listiće, postaviti će se kemijske olovke.

b) Priprema biračkog odbora za početak glasovanja

Predsjednik i članovi biračkog odbora pregledat će da li je zaprimljen cjelokupni izborni materijal naznačen u ovome podsjetniku, pri čemu će:

1. utvrditi je li zaprimljeni izvadak zaključen rednim brojem, ovjeren te potpisan od strane nadležnog državnog tijela,
2. utvrditi broj primljenih glasačkih listića,
3. pregledati glasačku kutiju i nakon što se uvjeri da je glasačka kutija prazna, mora ju se zapečatiti na mjestima na kojima se otvara,
4. na prednju stranu glasačke kutije istaknuti glasački listić kakav se ubacuje u istu,
5. glasačke listiće za svaki izbor pomiješati tako da nisu složeni po serijskim brojevima i lepezasto
6. ih postaviti licem okrenutim prema dolje da se ne vidi serijski broj listića.

Prije početka rada biračkog odbora potrebno je rasporediti poslove članova biračkog odbora.

Raspored poslova odredit će predsjednik/potpredsjednik biračkog odbora tako da:

1. predsjednik/potpredsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član/članovi utvrđuje identitet birača i provjerava je li birač upisan u izvadak iz popisa birača za biračko mjesto
2. član/članovi biračkog odbora predaje glasački listić biraču i objašnjava način glasovanja,
3. ostali članovi biračkog odbora brinu se da birač glasački listić ubaci u glasačku kutiju i nadzire birače koji čekaju u redu.

Za obavljanje navedenih poslova odredit će se u pravilu više osoba koji će zajednički obavljati pojedine poslove.

5. RAD BIRAČKOG ODBORA ZAVRIJEME GLASOVANJA

Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati (od 7,00 sati do 19,00 sati).

U vrijeme trajanja glasovanja na biračkom mjestu moraju biti stalno prisutni predsjednik/potpredsjednik biračkog odbora te najmanje dva člana biračkog odbora.

Predsjednik/potpredsjednik biračkog odbora ovlašten je i dužan osiguravati red i mir na biračkom mjestu za vrijeme glasovanja, kao i nakon zatvaranja biračkog mjesta.

Radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije.

Osim pripadnika policije na poziv predsjednika biračkog odbora, nitko drugi ne smije doći na biračko mjesto naoružan.

1. Postupci članova biračkog odbora u provedbi postupka glasovanja

1.1. Utvrđenje identiteta birača i postojanja biračkog prava

Predsjednik biračkog odbora odnosno od njega ovlaštenu član zadužen za provjeru birača u izvatku iz popisa birača utvrđuje identitet birača.

Identitet birača utvrđuje se uvidom u:

- osobnu iskaznicu,
- putovnicu,
- vozačku dozvolu, odnosno
- koju drugu javnu ispravu s fotografijom na temelju koje se može nedvojbeno utvrditi identitet birača.

Nakon što je utvrđeno da je birač upisan u izvadak, istovremeno s predajom glasačkog listića tom biraču zaokružuje se redni broj ispred njegovog imena i prezimena u izvatku.

1.2. Glasovanje birača s potvrdom za glasovanje

Ako predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlaštenu član utvrdi da birač nije upisan u izvadak iz popisa birača, neće mu dopustiti glasovanje.

Tog birača uputit će županijskom tijelu nadležnom za popis birača u svrhu pribavljanja potvrde za glasovanje.

Potvrdom za glasovanje birač dokazuje da ima pravo glasovati na tom biračkom mjestu.

Kad birač potvrdom za glasovanje dokaže da ima biračko pravo dužan je istu predati članu biračkog odbora koji će mu nakon toga predati glasački listić, a potvrdu za glasovanje zadržati i priložiti uz izvadak iz popisa birača i ona je sastavni dio tog izvatka za to biračko mjesto.

Birače koji su glasovali na temelju potvrde za glasovanje mora se poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku.

1.3. Naputak biračima o načinu glasovanja

Glasovanje se obavlja osobno.

Član biračkog odbora zadužen za predaju glasačkih listića daje biraču odgovarajući glasački listić koji je prethodno izvukao iz lepezasto postavljenih glasačkih listića okrenutih licem prema dolje (da se ne vidi serijski broj listića) i daje usmenu uputu biraču o načinu glasovanja i to, primjerice, kako slijedi:

„Otiđite do paravana koji je trenutno slobodan ili do slobodnog mjesta određenog za glasovanje. Prije glasovanja pročitajte važnu napomenu na glasačkom listiću. Kemijskom olovkom na glasačkom listiću zaokružite samo jedan redni broj ispred kandidacijske liste za koju želite glasovati. Presavinite glasački listić najmanje napola i ubacite ga u glasačku kutiju.“

Član biračkog odbora koji se brine da se glasački listić ubaci u odgovarajuću glasačku kutiju:

- mora uputiti birača da glasački listić ubaci u za to određenu glasačku kutiju,
- mora se nalaziti čitavo vrijeme na mjestu koje mu omogućuje da u svakom trenutku može vidjeti glasačku kutiju.

1.4. Glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji ne mogu pristupiti na biračko mjesto

a) Glasovanje na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe

Kad na biračko mjesto pristupi birač koji zbog kakve tjelesne mane (slijepa osoba, osoba bez ruku i sl.) ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao samostalno glasovati i na biračko mjesto dođe s drugom osobom (koja ne smije biti član biračkog odbora) koja je pismena i koja će za njega, po njegovoj ovlasti i uputi popuniti glasački ispit, predsjednik biračkog odbora ili član biračkog odbora dozvolit će takvo glasovanje.

Birače koji su glasovali na taj način mora se poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku.

Glasovanje tog birača označava se u izvacima iz popisa birača na način da se zaokruži redni broj ispred njegovog imena i prezimena kao dokaz da su mu uručeni glasački listići.

b) Glasovanje izvan biračkog mjesta

Birački odbor omogućit će glasovanje biraču koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto radi glasovanja, ako birač o tome obavijesti nadležno izborno povjerenstvo najranije tri dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor do 12:00 sati na dan održavanja izbora.

Kad je birački odbor pravovremeno obaviješten da birač koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto želi glasovati, tom biraču birački odbor će omogućiti glasovanje samo u slučaju:

- ako je birač dostupan biračkom odboru i
- ako birački odbor ocijeni da će takvo glasovanje moći provesti bez ometanja glasovanja na biračkom mjestu.

Radi omogućavanja glasovanja birača izvan biračkog mjesta predsjednik biračkog odbora odredit će najmanje dva člana biračkog odbora koji će doći na mjesto gdje se birač nalazi i omogućiti mu tajno glasovanje. Birač je dužan najmanje jedanput presavinuti glasački na kojem je glasovao, staviti ga u posebnu omotnicu i zatvoriti je.

Na omotnici (kuverti) upisat će se oznaka da je birač glasovao za kandidacijsku listu za izbor članica/članova mjesnog odbora.

Član biračkog odbora dužan je nakon povratka na biračko mjesto predati omotnicu predsjedniku/potpredsjedniku biračkog odbora koji presavinuti glasački listić iz omotnice odmah ubacuje u glasačku kutiju na biračkom mjestu.

Na isti način će se postupiti i u slučaju kada na biračko mjesto pristupi birač kojemu je zbog invaliditeta onemogućen pristup biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora ili osoba koju on odredi dužan je birača koji je glasovao na opisani način zaokružiti na odgovarajućem izvatku iz popisa birača i odmah ga upisati u zapisnik o radu biračkog odbora u za to predviđenu rubriku.

Zatvaranje biračkog mjesta

U 19,00 sati zatvara se biračko mjesto, ali će se biračima koji se zateknu na biračkom mjestu u 19,00 sati, omogućiti glasovanje i nakon 19,00 sati.

6. POSTUPCI BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

Predsjednik biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta utvrdit će jesu li na biračkom mjestu ostale samo one osobe koje mogu prisustvovati postupku utvrđivanja rezultata glasovanja i to:

- članovi biračkog odbora i
- promatrači.

Sve ostale osobe udaljiti će s biračkog mjesta.

Birački odbor pripremit će prostoriju biračkog mjesta za postupak prebrojavanja glasova, po mogućnosti tako da se u sredinu prostorije postavi više stolova (ili jedan veći stol), tako da članovi biračkog odbora mogu sjesti oko stola na kojem će se prebrojavati glasovi.

Promatračima se mora omogućiti promatranje postupka prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja, na način da ne ometaju rad biračkog odbora.

7. UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA NA BIRAČKOM MJESTU

Cijelom postupku brojanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja na biračkom mjestu u pravilu su neprekidno nazočni svi članovi biračkog odbora.

Nikad manje od tri člana biračkog odbora (predsjednik/potpredsjednik i 2 člana biračkog odbora) ne smiju samostalno obavljati navedene radnje.

a) Postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije

Predsjednik biračkog odbora osigurava da članovi biračkog odbora u tijeku postupka prebrojavanja glasačkih listića glasova smiju kod sebe imati samo grafitnu olovku. Kemijska olovka uzima se i koristi tek pri popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, nakon čega se ponovno odlaže.

Svi prisutni članovi biračkog odbora zajednički započinju i dovršavaju postupak brojanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja.

Birački odbor najprije će prebrojiti neupotrijebljene glasačke listiće, skinuti glasački listić istaknut na glasačkoj kutiji, pribrojiti ga neupotrijebljenim listićima i sve ih staviti uza to posebno označenu omotnicu (kuvertu), zapečatiti je i na njoj upisati broj takvih listića.

Zatim će utvrditi koliko je prema izvratku iz popisa birača glasovalo birača na tom biračkom mjestu i to tako da zbroji zaokružene redne brojeve ispred imena i prezimena birača.

Nakon toga birački odbor utvrđuje broj birača koji je glasovao na tom biračkom mjestu temeljem potvrde za glasovanje nadležnog državnog tijela (potvrde- birači upisani u posebnu rubriku u zapisniku o radu biračkog odbora).

Broj zaokruženih rednih brojeva ispred imena i prezimena birača u izvratku iz popisa birača + broj birača koji su glasovali temeljem potvrde za glasovanje nadležnog državnog tijela = ukupan broj birača koji su glasovali na tom biračkom mjestu.

b) Postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije

Nakon utvrđivanja broja birača koji su glasovali, birački odbor otvorit će glasačku kutiju za izbor članova/članica mjesnog odbora (ili više njih kada ih je tijekom glasovanja bilo više popunjeno) te će najprije prebrojiti sve glasačke listiće koji su nađeni u toj glasačkoj kutiji.

Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji mora biti isti ili manji od broja birača koji su glasovali na tom biračkom mjestu.

Ako se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji za kandidacijske liste za izbor članica/članova vijeća mjesnog odbora veći od ukupnog broja birača koji su glasovali (birači zaokruženi na izvratku iz popisu birača i birači koji su glasovali temeljem potvrde za glasovanje), birački odbor će odmah o tome obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo. Ako je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji isti ili manji od ukupnog broja birača koji su glasovali na biračkom mjestu, birački odbor pristupa prebrojavanju glasova.

Birački odbor najprije odvaja nevažeće glasačke listiće i iste stavlja u za to posebno označenu oмотnicu (kuvertu) i na njoj upisuje broj takvih glasačkih listića.

Nevažeći glasački listić jest:

- neispunjeni glasački listić,
- glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu birač glasovao,
- glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista.

Važeći glasački listić jest onaj iz kojega se na siguran i nedvojbен način može utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao.

Zbroj nevažećih i važećih glasačkih listića mora odgovarati broju glasačkih listića koji su nađeni u kutiji.

Nakon odvajanja nevažećih glasačkih listića birački odbor brojanjem važećih glasačkih listića utvrđuje koliki je broj glasova dobila svaka kandidacijska lista za izbor članica/članova vijeća mjesnog odbora.

c) Popunjavanje zapisnika o radu biračkog odbora

Nakon što birački odbor dovrši postupak utvrđivanja rezultata glasovanja sačinit će zapisnike o radu biračkog odbora na primljenim obrascima zapisnika.

Ako se prilikom sastavljanja zapisnika dogodi očita pogreška u pisanju istu treba ispraviti na način da se precrta pogrešan upis tako da on ostane čitljiv, zatim upiše točan podatak, a ispravak potvrdi potpisom, dakle, bez korištenja korekturnog laka.

Ako su promatrači promatrali rad biračkog odbora u zapisniku se navodi ime i prezime promatrača i naziv političke stranke, ili predlagatelja birača koji su predložili kandidate odnosno nevladine udruge).

Primjedbe promatrača treba upisati u zapisnik. Ako ima više primjedbi ili su tako opširne da ne stanu u zapisnik, promatrač ih je dužan u pisanom obliku predati biračkom odboru radi prilaganja zapisniku o radu biračkog odbora. Birački odbor je dužan za primiti takvu pisanu primjedbu promatrača, priložiti je zapisniku i o tome izdati potvrdu promatraču. U potvrdi će se navesti ime i prezime promatrača koji je predao pisanu primjedbu, te mjesto i vrijeme predaje primjedbe.

Promatrači potpisuju zapisnik.

Promatrač ima pravo zahtijevati prijepis, odnosno presliku zapisnika o radu biračkog odbora, koji svojim potpisima ovjeravaju predsjednik ili potpredsjednik biračkog odbora, a birački odbor je dužan isto izdati.

Zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju predsjednik, potpredsjednik i svi članovi biračkog odbora.

Ukoliko neki od članova biračkog odbora iz objektivnih razloga nije bio u mogućnosti potpisati zapisnik o radu biračkog odbora, o tome je potrebno staviti bilješku uz zapisnik.

8. DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA NADLEŽNIM IZBORNIM POVJERENSTVIMA

Zapisnike o svom radu i ostali izborni materijal, osim glasačkih kutija, dostavlja birački odbor gradskom izbornom povjerenstvu odmah po završetku rada na utvrđivanju rezultata glasovanja, a najkasnije do 7,00 sati 09. svibnja 2022. u sjedištu Gradskog izbornog povjerenstva Grada Vodica – zgrada Gradske uprave, Ive Čače 8, Vodice.

**PREDSJEDNIK
IZBORNOG POVJERENSTVA
GRADA VODICA**

Marselo Mitrović-Matić, mag.iur.